

BÖYLE CANLAR TENEŞİRE KOYULMAZ*

M. Zahit Eren

“Eğer her ağaç yalnızca kendisi ile ilgilenseydi,
pek çoğu ileriki yaşını göremezdi.”
(Peter Wohlleben, *Ağaçların Gizli Yaşamı*)

■ Minareyle boy ölçüşen ıhlamura bile tüy döktüren rüzgâr, selayı takip eden ikinci ezanına daha fazla dayanamadığından, müezzinin şehadetlere geldiği esnada, birdenbire dindi. Hoş, öğleden beri ayrı bir efelenip köşe bucağı yalamasının nedeni herkesçe malum ama vaazı hiç dinlememiş gibi bir de pencere diplerinde cıfcaflı bir ıslık çalması yok mu, tastamam görgüsüzlük işte. Sanırsın İsraili sura üflüyor! İmam efendi kürsüde, “Demir dağdan, ateş demirden, su ateşten, rüzgâr da sudan güçlü yaratılmıştır.” dedi ya bir kez, bizimkinin değme keyfine. Lojman yolundaki çer çöpü bile tavaf edip ta lağım kuyusuna kadar süpürmüş diyorlar, doğrudur, yapar o kuyuklu. Neyse, neme lazım, esti gürlledi de bir şey mi oldu sanki, üfürmeyi biliyor anca, sesteki haberi bile yok cahilin. Var mı benden güçlüsü diye caka satarsan böyle olur işte, hicaz bu hicaz, hele ki ezanla, yakar geçer ortalığı.

Ya şu çınara ne demeli? Onca yaprağı kılıçtan geçirip gerine gerine dallarına astığı da yetmiyor, mihraba nazır pencereden sürekli izlediği tabure cemaatinin rükûdan kalkıp secdeye varan göğüsleriyle aynı yavaşlıkta, avludaki yeşil taflana şişiniyor hâlâ. Sıska taflanın umurunda değil elbette ama bu kadarı da fazla, yediremiyor garibim. “Benim kadar ölüm görse, akli buluttan su içmeye gitmez, eğilecek yer arardı ya o manzara hırsızı, göreceğim onu da!” diyor, gölgesini musallaya çekerken. Hayır, yaprak yarıştıracak gün de değil ki verip veristirebilsin. Birazdan ayakta kalacak caminin cümle kapısını taşılayıp

* Türkü, *Hüseyin’den Çıktım Şehir Yoluna*, Yöre: Elazığ, Kaynak Kişi: Hafız Osman Öge.

başlardan gerdanlara kadar inen çember oyaları, ağızlarda sakız misali gevşeyiverirken, üzüm üzüm üzölmekten salkım salkım dökölen tüm can taşları-
nın defterini tutma işi de yine taflana bakıyor en nihayetinde. Yoksa işi yaş. Bu
insan ormanının azmanları karayemişin sayısının nerden geldiğini de bilmez,
“tutmadı burada” der, keserler hemen, kâtiplik de incire kalır büsbütün. Ona da
gün doğar ya sorma, akrabalığı bile hiçe sayıp vazife vermedi diye ne vakittir
küş duruyor dutla, sırf şu mesele yüzünden. Vay efendim bu iki ayaklılar göz
torbası diyormuş da, keseymiş de, damla damla oluyormuş da, o kadar suyu
bir o çekebilirmiş de, salkım saçaklıkla olmazmış da, tonla lakırdı. Şu alnı hal-
kalıların her başı sıkışınca “valla, billa, tilla” diye boş yere içtikleri yeminleri
yere düşürmeden yutmak neyine yetmiyor be kardeşim? O yeminleri toprak
taşıyabilir mi hiç? Sen olmasan hepimiz çürür gideriz yani, al sana aslanlar
gibi vazife. Bir münasebetsiz ocak söndürme geyiğinin çizdiği fiyakayı topar-
layacağım diye girmediğin şekil kalmadı, doğruya doğru şimdi. Yapraklarını
filkulağına benzetmeye çalıştın, o yetmedi, hangi fareden işittiysen, filkula-
ğına devetabanı da diyorlar, peygamber de miraca deveyle çıktı diye kambur
zambur bile durdun, hadi onu da anladık, ama şu küslüğe devam etmek de
artık dal kırmak, ne bileyim, sesten yel kapmaktan başka bir şey değil bana
sorarsan. Yahu senin adına ant etmiş Yaradan¹, bundan ötesi var mı, çek ken-
dini kenara, hevesli olma bu kadar. Hem sanki bilmiyor musun taflanı sen Al-
lah aşkına, o mermer dağı musalla, göğsünün önüne koyuldu koyulalı böyle,
ayağının altından götürsünler diye ha bire çile çekiyormuş rollerine giriyor,
dalımın sürgünü! Beyhude uğraşılıyor yalnız, kibleye dönmeden olmuyormuş
o işler. Don olmadan evvelki meyve zamanında, şu aşağıda ceviz deresinin ağ-
zındaki karakavağı söküp götürmüşlerdi tenesir kayığı için. Yine böyle senin
gibi bir masumu can suyu niyetine gusüllerken, gassalın ağzından duymuş,
“Namazı önünde kılıyorlar, musallanın kibleye bakmayanı mı olur, abdestimi
bozdu masınlar benim, incirin önü müsait, oraya koyarız.” diye. Çalı çırpı lafı
sürüye sürüye getirirken araya toz kattı mı bilmem ama rahat rahat kalkacağı
yok o musallanın anlayacağın. Uzun lafın kisası, boşa yürek çekip kök kısaltı-
yor bizimkiler, bugün otsun, yarın od, değer mi hiç üç yalımlık yer için?

Üç yalımlık yer dedim de, gördün mü şu rüzgâr denen şeytanın yaptığını, bo-
şuna “uymayın üfüröklü sesine” demiyorlar işte, bak seni nasıl da unutturdu
bana. Yüzün gözün ayrı bir soluk geldin, oturdun ya eteğime, sürüyü herhâlde
ötelere saldı dedim, neşen yerine gelsin diye de başladım anlatmaya. Onu çe-
kiştir, buna veriştir derken, sela uçup gitmiş başımdan, hay üstüme gölgeler
düşeydi e mi! Vah abasını sevdiğim, vah yastığına yaprak verip de gölgemde
uyuttuğum, ah sopasına dal, sobasına kül yetirip dumanını tellendirdiğim,
canım çobanım benim. Senin de ete kemiğe veda vaktin geldi demek. Az daha
kavalı geciktirdin diye güceniordum bir de, kışlar gelsin başıma, nefes mi kal-
dı sende kefensiz yavrum benim. Şimdi kim sarılacak bu gariban akça ağaca?
Kim kelebek ağacı diyecek de elini gezdirecek damarlarımda, kim baltasını

1 “Yemin olsun incire ve zeytine”, “Tin Suresi” 1. ayet, *Kur’an’ı Kerim*.

gömüp de karıncalarımaya yol açacak, kim seni çok özledim yârimin gelinliği diyecek? Tohumumu kurutup da toprağımı kim öpecek, ayağımın taşını temizleyip yaprağımın sütünü kim merhem yapacak? Ah yüreği yüzünden düşmeyen çoban, senin gibiler teneşire konur mu hiç? Gayrı dayanamam ben, ne bu hasreti çekebilir köklerim ne de yasını biriktirebilirim koynumdaki yuvada. Senin bütün keleklerin, kanat açamaz artık.

Caminin bitişindeki mezarlığı gören tepede kıyama durmuş asma yapraklı akçaağaç, kimsesiz çobanın toprağa verildiği günün ertesinde, saba makamındaki sabah ezanının son tekbirlerine varamadan, kendinden beklenmeyecek kadar büyük bir sessizlikle devrildi. Öyle ki, onu zavallı çoban bile duyamadı.